

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
082/19	Kommunestyret	PS	12.12.2019

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Olav Mongstad	FA-F47	19/583

Etablering av interkommunalt barnevern for kommunane Alver, Austrheim og Fedje.

Vedlegg

Samarbeidsavtale med Alver

Framlegg til vedtak:

Austrheim kommune vedtar samarbeidsavtalen for etablering av interkommunalt samarbeid om barnevern slik han ligg føre.

Rådmannen i Austrheim får fullmakt til å overføre rådmannsfullmakt for barnevernet til rådmannen i vertskommunen, Alver kommune, før oppstart av samarbeidet.

Rådmannen samarbeider med rådmennene i dei andre kommunane om ein plan for oppstart og implementering. I den grad implementering ikkje kan løysast innanfor vedtekne rammer, eller ekstern finansiering, vert dette reist i eigen sak for kommunestyret.

Kommunestyret i Austrheim gir administrasjonen fullmakt til å finna ei utforming på namnet for det interkommunale barnevernet, som ivaretar behovet for å identifisera barnevernet også på vegner av Austrheim og Fedje.

Kommunestyret - 082/19 - 12.12.2019

KS - behandling:

Ole Georg Hoaas orienterte om saka:

- Politisk og administrasjonen var eit møte med Fylkesmannen i mars 2019, det vart opptakten til at ein starta arbeidet med eit interkommunalt samarbeid om barnevernet, med Alver kommune. Sjølve prosjektet starta i august, no er ein kommen dit at ein må ta ei avgjerd om ein skal gå inn i eit interkommunalt samarbeid med Alver. Treng kommunestyret sitt vedtak for å gå vidare i arbeidet.

- Å driva barnevern i ein liten kommune er særst utfordrande. Det er ein ny barnevernslov på

trappene, der det vert understreka at det skal vera relativt tungt fagmiljø i alle kommunar med eige barnevern. Det er viktig med kompetanse innan jus og psykologteneste, der har ein vore nøydd til å leiga inn kompetanse. I samarbeidet med Alver ligg både juridisk- og psykologkompetanse inne. Det som no går til driftsutgifter til barnevern i den nye avtalen vil dekkja det som ein tidlegare har brukt til kjøp av desse tenestene. Det har vore høg ressursbruk i barnevernet, men det vanskeleg å avgrensa ressursbruken i krisesituasjonar.

- Grunnkostnaden for Austrheim kommune er noko høgare i det interkommunale samarbeidet enn for eigen grunnbemanning, men likevel gunstig når ein ser på kva me i dag faktisk brukar på barnevernet. I tillegg får ein no kontroll på ressursbruken, og får sikra kompetanse i vårt eige barnevern.

- Dei tre tilsette i dag går med inn i det nye samarbeidet. Austrheim har venta med å justera opp bemanninga, i forståing med at Austrheim skal gje Alver fridom til å justera kompetansen.

Vedtaksteksten er sams med Fedje og Alver. Alver har hatt den oppe i formannskapet 11.12, der vart avtalen godkjent.

Rådmann Liv Løvvik viste til at Fylkesmannen har gitt kommunen skjønsmidlar for å dekkja det arbeidet som Austrheim har sett i gang med arbeidet om Austrheim barnevern, og vil støtta dette vidare. Austrheim har historisk sett hatt dyre tiltak, der ein ikkje har klart å komma inn med lågterskeltiltak på tidleg tidspunkt. Dette har ikkje vore bra, korkje økonomisk eller for individet. Bjørn Inge Håland Dyrkolbotn (Sp) sa at samarbeidet er gledeleg nytt for Austrheim, ei etterlengta betring.

Varaordførar Inger Lise Brekke (H) sa at det er viktig at dei som er mest sårbare får beslutningar frå eit godt fagleg miljø for. Etterlyste plan er det for informasjon til innbyggjarane om dette arbeidet. Reidar Øksnes (Sp) spurte om korleis det er å trekka seg ut av samarbeidet. I det kommande arbeidet bør det bestemast slik at ein ikkje kan gå ut av samarbeidet midt i ein budsjettperiode. Det er viktig både økonomisk og for dei familiane det gjeld.

Ole Georg Hoaas sa at det er lagt inn i avtalen at det skal vera ei evaluering etter det første heile driftsåret, og at det er naturleg at ein då kan endra på innhald og detaljar i avtalen. Hoaas sa vidare at sidan vedtaksteksten er lik i alle tre kommunane, så er det bra om det ikkje vert endra noko no. Ein startar raskt med implementering av samarbeidet, med informasjon og gjennomgang av saker. Er samd i at det er viktig korleis informasjonen kjem ut til innbyggjarane.

Reidar Ulvøy (Ap) spurte korleis arbeidsgjevaransvaret vert ivareteke i dette.

Hoaas svara at det er vertskommunesamarbeid, der ein overdreg arbeidsgjevaransvaret frå Austrheim til kommande Alver kommune. Dei tilsette har vore med i prosessen, og signalet er at dei er komfortable med korleis dette skjer.

Monika Thorpe (Ap) sa at ho er glad for at Austrheim er i gang med eit slikt prosjekt, og spurte om kva som skjer med evt. kontor i Austrheim.

Hoaas svara at barnevernet vil vera til stades i Austrheim etter tenestleg behov. Det skal vera kontorfasilitetar på kommunehuset som ein kan bruka, men utan at Austrheim vert ei eiga avdeling i Alver barnevern. Både Austrheim og Fedje kommunar er opptekne av barnevernet er tilstades i kommunen, og det er behovet som tenesta har som vert styrande for dette.

Rådmann Liv Løvvik sa at det kan vera bra for mange at ein kan be om hjelp utan å komma til kommunehuset, der det kan vera ganske gjennomsiiktig.

Helge Dyrkolbotn (KrF) sa at han trur samarbeidet vert veldig bra. - Dette vil vera med på å styrka barnevernet, både juridisk og elles. Samstundes er det viktig at ein framleis kan ha møte i Austrheim, det er viktig både for dei som bidreg med hjelp i ulike tiltak, og for dei som treng hjelp

Atle Utkilen (Bygdelista) sa at han støttar etableringa av eit større barnevern. - Det er bra for kompetanse, og for kontinuitet. Utkilen etterlyste kva det er lagt opp til i budsjettåra framover, med nedtrekk på barnevern.

Liv Løvvik svara at ein kan spara på kjøp av tenester. Løvvik sa vidare at det har vore ein framifrå

innsats frå dei BV-tilsette i det året som har gått, dei gjort ein verkeleg flott jobb. Per Lerøy (Ap) sa at han slutta seg til den støtta som er gitt til barnevernet, til det arbeidet som er gjort i dette prosjektet her, og sa at dette vil vera ei god løysing for både Austrheim og Fedje. Ole Georg Hoaas takka for støtta frå kommunestyret, som han skal ta det med seg tilbake til barnevernet.

Handsaming i kommunestyret:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke

KS - vedtak:

Austrheim kommune vedtar samarbeidsavtalen for etablering av interkommunalt samarbeid om barnevern slik han ligg føre.

Rådmannen i Austrheim får fullmakt til å overføre rådmannsfullmakt for barnevernet til rådmannen i vertskommunen, Alver kommune, før oppstart av samarbeidet.

Rådmannen samarbeider med rådmennene i dei andre kommunane om ein plan for oppstart og implementering. I den grad implementering ikkje kan løysast innanfor vedtekne rammer, eller ekstern finansiering, vert dette reist i eigen sak for kommunestyret.

Kommunestyret i Austrheim gir administrasjonen fullmakt til å finna ei utforming på namnet for det interkommunale barnevernet, som ivaretar behovet for å identifisera barnevernet også på vegner av Austrheim og Fedje.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Kommunane Austrheim og Fedje søkte våren 2019 skjønnsmidlar frå fylkesmannen for å utvikle og sikre barnevernet i dei to kommunane. Bakgrunnen er at barnevernet i desse kommunane har hatt store utfordringar med å rekruttere fagfolk, og at tenesta som i andre mindre kommunar, er svært sårbar.

Dette var bakgrunn for at Austrheim og Fedje søkte om skjønnsmidlar for eit utviklingsprosjekt for system og leiing innanfor barnevernet. Grunngevinga og behovet, for eit slikt prosjekt, møtte stor forståing, både i regionrådet som tilrådde prosjektet, og hos fylkesmannen som tildelte kr. 500.000,- i 2019.

Fylkesmannen har likevel stilt klare krav for å stille til rådvelde ytterligere utviklingsmidlar til Austrheim og Fedje. Dette var mellom anna tema i eit møte mellom fylkesmann Lars Sponheim og administrativ og politisk leiing i Austrheim kommune den 9. april 2019.

Fylkesmannen sitt krav for tildeling av prosjektmidlar, er at Austrheim kommune går i dialog med Alver kommune med sikte på eit framtidig fast samarbeid om barnevernstenesta. Dette er i tildelingsbrevet for skjønnsmidlar eksplisitt formulert slik:

«Det blir gitt kr. 500.000,- i tilskot til Austrheim kommune knytt til barnevern. Dette inngår i den

samla fordelinga av projektskjøn på kr. 15,5 mill. kroner. Dette blir gitt på kort sikt for å avhjelpa utfordringane i barnevernet. Det må bli gjennomført ein prosess med sikte på at Austrheim kommune inngår i eit samarbeid med nye Alver kommune om barnevernstenesta.»

Vurdering

1. Status i prosjektarbeidet for å integrere Austrheim og Fedje barnevern i Alver barnevern

I tråd med fylkesmannen sitt krav, vart det starta samtalar mellom Radøy, Meland og Lindås barnevern (Alver barnevern) ved barnevernsleiar / rådmannen i Radøy kommune og Austrheim kommune. Fedje har vore tett orientert om utviklinga.

I august 2019 vart etablering av eit prosjekt med sikte på å integrere Austrheim og Fedje Barnevern i Alver barnevern, forankra politisk i kommunane (Eks. Sak til formannskapet i Austrheim kommune 22.08.2019, sak 19/4640).

Det vart etablert ei prosjektgruppe med barnevernsleiar i Alver som prosjektleiar, og med fagleg og administrativ deltaking frå Alver kommune og Austrheim kommune.

Arbeidsgruppa har skissert tre fasar i prosjektarbeidet:

- Første fase: Fram til beslutningspunkt / utvikling av samarbeidsavtalen
- Andre fase: Implementering
- Tredje fase: Etablert drift etter implementering

2. Arbeidsgruppa si vurdering er at samarbeidet bør etablerast

I arbeidsgruppa er det semje om at samarbeidet mellom kommunane, med Alver kommune som vertskommune for barnevernet i kommunane, bør etablerast.

Føljande moment peiker i denne retninga:

- Kravet til høg fagleg kompetanse på mange område (sakshandsaming, førebygging, rettleiing, økonomi, juss etc. er ekstremt når det gjeld barnevern. Dette er ei teneste som arbeider tett følgd opp av media og tilsynsmyndigheiter, og der system og juss er i stadig utvikling. Mellom anna ser det ut til at ny barnevernslov, som no har vore på høyring, ytterligare skjerpar kravet til kommunane. Mindre kommunar, som i tillegg til få tilsette, også oftast får tilsett fagfolk med liten erfaring, har store utfordringar med å ha kompetanse og kapasitet på dette område.
- Nordhordland er eit felles oppvekstområde for barn og unge der vi ser stor mobilitet mellom kommunane for familiar som treng bistand.
- Kravet til akuttberedskap vert truleg skjerpa i den nye barnevernslova. Austrheim og Fedje barnevern kjøper i dag denne tenesta frå Bergen kommune, men det ligg truleg til rette for at denne akuttfunksjonen vert felles for alle kommunane i Nordhordland, og at den blir lokalisert til det nye Helsehuset.

Eit viktig grunnlag for samarbeidet er at Alver Barnevern vart etablert allereie frå 1.1.2019, og at det faglege grunnlaget for eit kvalitetsbarnevern allereie er lagt. Austrheim og Fedje kjem difor inn på eit

gunstig tidspunkt for eit slikt samarbeid.

Det er og i stor grad felles forståing korleis prosessen for samanslåing bør gå føre seg, og kva som må prioriterast i denne prosessen. I samband med dette er første punkt å få etablert eit formelt beslutningspunkt for ein formell samarbeidsavtale. Først når den er på plass, kan ein gå vidare med dei personalpolitiske og faglege problemstillingane i prosessen.

3. Tema handsama i samarbeidsavtalen

Utkastet til samarbeidsavtale, slik det ligg føre, vert ikkje kommentert i detalj i denne saka. Vi ser likevel på nokre prinsipielle problemstillingar som er lagt inn i avtaleutkastet:

- Avtalen byggjer på prinsippet om eit administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelova, med Alver kommune som vertskommune, og der rådmennene i Austrheim og Fedje delegerer mynde til rådmannen i Alver når det gjeld barnevernstenester.
- Med utgangspunkt i at samarbeidet omfattar største delen av Nordhordland, og at det er lagt til rette for eit fagleg sentrum i vertskommunen Alver, der det mellom anna og blir etablert akuttberedskap for regionen, foreslår ein å bruke namnet «Nordhordland Barnevern» som namn for samarbeidet.
- Oppgåvene for samarbeidet er heilskaplege lovpålagte barnevernstenester, inkludert naudsynt forsvarleg samarbeid med dei andre tenestene for born og unge i kommunane.
- Som vertskommune overtar Alver kommune arbeidsgjeveransvaret for tilsette i Austrheim og Fedje. Det blir ein dialog og prosess i forhold til dei tilsette etter at eit vedtak om samanslåing er gjort.
- Når det gjeld lokalisering er det slått fast at barnevernstenesta er lokalisert i Alver kommune, men skal vere til stades i samarbeidskommunane etter «tenestelege behov», dvs. i den grad det er viktig for brukarane og samarbeidande faggrupper i kommunane.
- Når det gjeld økonomi, er hovudressursen som ligg i barnevernets budsjett lønnsmidlar til fagfolk. Ved oppstart av samarbeidet er det stipulert ein personalressurs, dels for sakshandsaming, og dels for spisskompetanse, som vert samarbeidskommunane sin andel av personalressursen i Alver. Ut over dette er stipulert kostnadar til andre driftsutgifter som kontorhald, transport, kompetanse osv. Ekstraordinære kostnadar knytt til tiltak for enkeltindivid, vert betalt av den kommunen vedkommande er heimehøyrande i.
- Ved oppstart av samarbeidet er det krevjande å finne fram til rett system og nivå for finansiering av vertskommunen sitt arbeid for samarbeidskommunane. Ein legg difor til grunn at system og nivå skal evaluerast etter første heile driftsår i samarbeidet, og at erfaringane frå denne evalueringa skal arbeidast inn i budsjettprosessen for påfølgjande år.

Det er eit faktum at behov og erfaringstal for bruk av barnevernstenester i kommunane er svært ulike, ikkje minst mellom Fedje og dei andre kommunane. I implementeringsprosjektet og i evalueringa etter første driftsår, vil dette bli vurdert.

4. Implementering – og finansiering av implementering

Å etablere eit interkommunalt barnevern som skissert her, krev ein ekstraordinær innsats i oppstartsåret. Arbeidsgruppa ser for seg å utvikle eit prosjekt for implementering med finansiering i hovudsak frå fylkesmannen. Dette i tråd med signal frå fylkesmannen tidleg i denne prosessen.

Vi ser for oss følgjande tema i eit slikt prosjekt:

- Heilskapleg fagleg gjennomgang av alle aktive og nyare saker som inngang til at det faglege

ansvaret vert overført til vertskommunen.

- Utvikling av avtalar, system for finansiering, samarbeidsorgan som fungerer både for vertskommunen og samarbeidskommunane, og som har legitimitet i alle kommunane.
- Utvikling av tverrfagleg samarbeid med andre tenester for barn og unge, på tvers av kommunegrensene.
- Utvikling av ein felles kompetanseplattform for tverrfagleg samarbeid.
- Utvikling / tilpassing av delplan og fagplanar som fungerer ut over Alver kommunes behov, tilpassa regionen sine behov.
- I forhold til dette sjå på korleis samarbeid, system og beslutningsprosessar for interkommunalt barnevern er lagt opp i andre regionar.

Dette arbeidet er eit løft kommunane ikkje kan ta innanfor ordinære budsjett. Det er heller ikkje eit løft Austrheim eller Fedje har økonomi til å finansiere på eigen hand. Til sist er det heller ikkje ein innsats ein kan forvente at vertskommunen Alver kommune kan prioritere utan eksterne midlar.

Samtidig legg ein til grunn at dette er eit prosjekt som vil ha stor overføringsverdi for heile regionen, og for andre regionar der barnevernssamarbeid er på trappene. Det stettar difor i høg grad intensjonane bak fylkesmannen sine skjønnsmidlar.

5. Oppstart

Avtaleutkastet opnar for oppstart mellom 1.1- og 1.7.2020. Av omsyn til å kunne arbeide heilskapleg og langsiktig bør oppstart komme så tidleg som råd. Samtidig må vi ta høgde for at dette skjer gjennom forsvarlege prosessar. Finansiering av implementeringsprosessen må også vere på plass før oppstart er aktuelt. Vi legg til grunn at rådmennene i kommunane har fullmakt til å starte samarbeidet når desse føresetnadene er på plass.

Konklusjon

På bakgrunn av framforhandla avtaleutkast, og på grunnlag av det faglege og administrative samarbeidet mellom kommunane som er etablert i utviklingsprosjektet, tilrår rådmannen at avtalen vert vedtatt slik han ligg føre.